

SISÄLLYSLUETTELO

Alkusanat.....	VII
1 Johdanto	1
1.1 Häirintäilmiö työyhteisössä.....	1
1.2 Taustoja työpahoinvoinnille.....	2
1.3 Tuoretta tutkimustietoa	4
2 Työpaikkakiusaamisen määritelmiä	16
2.1 Työturvallisuuslain häirintä-määritelmä.....	16
2.2 Yhdenvertaisuuslain häirintä-määritelmä.....	31
2.3 Tasa-arvolain häirintä-määritelmä.....	35
2.4 Työsopimuslain syrjinnän kieltö ja tasapuolisen kohtelun vaatimus.....	41
2.5 Kirjan häirintä-määritelmä	43
3 Milloin ei ole kyse epäasiallisesta kohtelusta, häirinnästä tai syrjinnästä?.....	47
3.1 Työnantajan työnjohdolliset toimenpiteet.....	47
3.2 Tilapäinen tai vähäinen työtehtävien muutos.....	48
3.3 Huomautusten ja varoitusten antaminen	52
3.4 Työsääntöjen antaminen	53
3.5 Satunnainen epäasiallinen puhe	54
3.6 Näkemuserot tai ristiriidat työhön liittyvistä päätöksistä.....	56
3.7 Työhön liittyvien ongelmien käsittely.....	57
3.8 Työterveyshuoltoon ohjaaminen ja määrääminen.....	58
4 Yksittäisen häirintä- ja syrjintätapauksen ratkaisuprosessi	65
4.1 Aloitusvaihe.....	66
4.2 Selvitysvaihe	77
4.3 Ratkaisuvaihe	81
4.4 Seurantavaihe.....	86
5 Työsuojelu	90
5.1 Työsuojeluorganisaatio ja työyhteisön jäsenten roolit	90
5.2 Työsuojeluvaltuutettu.....	91

5.3	Työsuojelutoimikunta.....	92
5.4	Työsuojelupäällikkö.....	93
5.5	Luottamusmies.....	93
5.6	Esimies.....	94
5.7	Henkilöstöhallinto.....	94
5.8	Työsuojeluorganisaation toiminta häirintä- ja syrjintätilanteissa.....	95
5.9	Työsuojeluviranomaisten toiminta.....	97
6	Voiko esimiestä kiusata?.....	99
6.1	Esimiehen kiusaaminen – vaiettu asia.....	99
6.2	Esimiehen kiusaaminen tutkimuksen valossa.....	101
6.3	Entisten työtovereiden esimies.....	102
6.4	Katkeria ja syrjätetty alainen tai kollega.....	102
6.5	Miten esimiesten kokemaa kiusaamista ilmenee?.....	105
6.6	Tieto on valtaa.....	106
6.7	Asiaton reagointi.....	109
6.8	Sanallinen kiusaaminen.....	110
6.9	Väkivallalla uhkaaminen.....	113
7	Seuraamukset häirintä- ja syrjintätapauksista.....	116
7.1	Seuraamukset työturvallisuuslain rikkomisesta.....	117
7.2	Seuraamukset yhdenvertaisuuslain rikkomisesta.....	123
7.3	Seuraamukset tasa-arvolain rikkomisesta.....	126
7.4	Seuraamukset työsopimuslain mukaisesta syrjinnästä.....	126
7.5	Yhteenveto erilaisista seuraamuksista häirintätapauksissa ...	127
8	Miten häirintää ja syrjintää voi ennaltaehkäistä?.....	129
9	Yhdenvertaisuuslain uudistukset.....	136
10	Lopuksi.....	141
	Lähteet.....	143
	Asiahakemisto.....	147